

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 18/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B, s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. L. S., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 a jeho rozsudkom z 15. mája 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podnikat' zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 a jeho rozsudkom z 15. mája 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave (ďalej len „ústredný inšpektorát SOI“) č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Prešove pre Prešovský kraj (ďalej len „inšpektorát SOI“) č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že inšpektorát SOI rozhodnutím č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005 uložil sťažovateľke pokutu v sume 1 000 000 Sk za porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) z dôvodu, že v jej priestoroch v čase kontroly vykonanej 31. decembra 2004 bolo zistené, že predaj pyrotechnických predmetov nebol zabezpečený spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie. Podľa inšpektorátu SOI vykonanou kontrolou bolo presne a spoľahlivo zistené, že pyrotechnické predmety triedy II boli voľne vystavené a že boli predávané samoobslužným spôsobom bez trvalej prítomnosti predavača s odbornou spôsobilosťou, ktorý by upozornil pri ich predaji na dodržanie návodu na používanie.

Proti označenému rozhodnutiu inšpektorátu SOI podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol ústredný inšpektorát SOI rozhodnutím č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 tak, že jej odvolanie zamietol a rozhodnutie inšpektorátu SOI potvrdil.

Sťažovateľka 26. júla 2005 podala krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI domáhajúc sa jeho zrušenia spolu s rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie ústredný inšpektorát SOI, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 z 15. mája 2007 tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006 a rozhodnutie ústredného inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 v spojení s rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005 zmenil a sťažovateľke uložil pokutu v sume 200 000 Sk.

Podľa sťažovateľky sťažnosťou označené správne orgány a najvyšší súd nesprávne interpretovali a v rozpore s ústavou aplikovali na daný prípad § 8 ods. 3 vyhlášky Slovenského banského úradu č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 398/1999 Z. z. (ďalej len „vyhláška“), čím došlo k porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, k porušeniu základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na nasledujúce skutočnosti, na ktoré podľa nej nebolo pri rozhodovaní v danej veci prihliadané:

Citujúc ustanovenie § 8 ods. 3 vyhlášky sťažovateľka tvrdí, že zákonodarca stanovil iba povinnosť upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie, avšak nestanovil formu upozornenia. Pyrotechnické výrobky boli v okolnostiach daného prípadu predávané samoobslužným spôsobom, avšak o tejto forme predaja sa vyhláška výslovne nezmieňuje.

Sťažovateľka postupovala pri predaji pyrotechnických výrobkov tak, že požadovanú informáciu o zaobchádzaní s nimi priložila k týmto výrobkom formou „*viditeľnej vývesky*“. V spojitosti s tým sťažovateľka zdôrazňuje, že predavač, kvalifikovaný v zmysle vyhlášky, je sústavne prítomný v predajni a spotrebiteľ ho môže kedykoľvek požiadať o bližšie vysvetlenie. Navyše v písomnom upozornení je uvedené, že „*prípadné ďalšie vysvetlenie podá pracovník v kancelárii vedúceho*“.

Takýmto postupom boli podľa názoru sťažovateľky dodržané všetky povinnosti, ktoré pre ňu vyplývajú z ustanovenia § 8 ods. 3 vyhlášky, a preto na jej strane neexistoval dôvod na to, aby jej mala byť uložená pokuta.

K namietanému porušeniu základného práva podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy sťažovateľka uviedla: „*Opakované uloženie pokút za porušenie ust. § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa za predaj pyrotechniky v identických prípadoch znemožňovali sťažovateľke dosahovať v danom období zisk a mali na podnikanie sťažovateľky takmer likvidačný účinok, pričom predaj tovaru je elementárnou zložkou jej podnikania. SOI v priebehu roku 2004 uložila sťažovateľke v identických prípadoch za predaj pyrotechniky pre porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa pokuty spolu vo výške 18.400.000,- Sk.*“

Sťažovateľka tvrdí, že z uvedenej celkovej sumy uložených pokút uhradila „*značnú sumu peňazí*“ a ďalšie platby za uložené pokuty ohrozujú jej disponibilitu s finančným zdrojmi, ktoré sú nevyhnutné na úhradu nákladov vznikajúcich v súvislosti s udrжанím plynulosti jej podnikateľskej činnosti, a tým má takéto nezákonné a protiústavné ukladanie pokút, ako v tomto prípade, likvidačný účinok na jej samotné podnikanie.

V nadväznosti na to sťažovateľka žiada, aby ústavný súd odložil v zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vykonateľnosť rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 z 15. mája 2007 až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy vidí sťažovateľka v tom, že „sťažnosťou dotknuté správne orgány, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky nezákonne, presahujúc kompetencie im dané, uložili v predmetných správnych konaniach a v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky sťažovateľke pokutu za nedodržanie povinnosti, ktoré vo vyhláske, či v zákone nie sú stanovené, a teda v rozpore so zákonom a nie na základe zákona, ako to ustanovuje Ústava v čl. 13 ods. 1 písm. a), a tým zároveň porušili aj čl. 2 ods. 2 Ústavy, pretože tieto orgány verejnej moci nekonali v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, ale naopak, konali nad jeho rámec“.

Sťažovateľka uvádza vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, že „bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšším súdom Slovenskej republiky bola uložená pokuta, síce v nižšej výške ako sťažnosťou dotknutými správnymi orgánmi, ale za porušenie povinností, ktoré zákon, či iný právny predpis sťažovateľke neukladá. Sťažovateľka sa domnieva, že postup sťažnosťou dotknutých správnych orgánov bol nezákonný a protiústavný, rovnako ako aj predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takéto konanie správnych orgánov ako aj súdu je neprípustné a neakceptovateľné“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol vo veci týmto nálezom:

„Základné právo spol. B., s. r. o. podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy a právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sž-o-KS 52/2006 zo dňa 15. 05. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.08.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1S 213/05-32 zo dňa 23. 03. 2006, v nadväznosti na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/0930/07/04 zo dňa 30.05.2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0930/07/04 zo dňa 24. 02. 2005.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sž-o-KS 52/2006 zo dňa 15. 05. 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.08.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1S 213/05-32 zo dňa 23. 03. 2006, rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/0930/07/04 zo dňa 30.05.2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0930/07/04 zo dňa 24. 02. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka zároveň žiada o priznanie trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy [čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a)], ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sž-o-KS 52/2006 a jeho rozsudkom z 15. mája 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006, rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich uvedených práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Ako vyplýva čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľky, porušenie ktorých

namieta vo vzťahu k rozhodnutiu ústredného inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005, rozhodol na základe jej žaloby o preskúmanie zákonnosti označeného rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI (domáhajúc sa zároveň zrušenia rozhodnutia inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005) krajský súd, ktorý, ako už bolo uvedené, rozsudkom sp. zn. 1 S 213/05 z 23. marca 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0930/07/04 z 24. februára 2005 pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 z 15. mája 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu z 23. marca 2006, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil

(II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzickú osobu alebo právnickú osobu pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ju pred takými zásahmi do jej práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že jej podstatou je aj nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku sp. zn. 4 Sž-o-KS 52/2006 z 24. apríla 2007, z relevantnej časti odôvodnenia ktorého vyplýva:

«Podľa § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) predávajúci je povinný predaj výrobkov a poskytovanie služieb zabezpečiť spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa osobitného predpisu 14) predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27 pokutu až do výšky 2 000 000 Sk. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 5 000 000 Sk.

Podľa § 2 ods. 1 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch sa pyrotechnické výrobky delia na:

a) pyrotechnické predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované z hľadiska požiarnej bezpečnosti, avšak pri dodržaní návodu na používanie neohrozujú bezpečnosť osôb a majetku.

b) výbušné predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zložky a výbušniny, ktoré môžu výbuchom ohroziť bezpečnosť osôb a majetku.

Podľa ods. 3 pyrotechnické predmety na zábavné účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried I, II a III.

Podľa ods. 4 pyrotechnické predmety na technické účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried T0 a T1.

Podľa § 8 ods. 2 predávať pyrotechnické predmety tried II a III a triedy T1 môžu len osoby s kvalifikáciou pyrotechnika, strelmajstra alebo odpaľovača ohňostrojov 6) alebo osoby, ktoré úspešne absolvovali školenie podľa osnovy a v rozsahu uvedenom v prílohe č. 2 tejto vyhlášky (ďalej len „predavač“) v organizácii poverenej Ministerstvom hospodárstva SR.

Podľa ods. 3 predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov uvedených v odseku 2 upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie.

Podľa § 9 ods. 3 pyrotechnické predmety triedy II a podtriedy T1 smú nadobúdať a používať iba osoby staršie ako 18 rokov.

Zo spisov správnych orgánov odvolací súd zistil, že pri predaji pyrotechnických predmetov triedy II nebol v čase kontroly (dňa 31.12.2004) pri ponúkaných pyrotechnických predmetoch trvale prítomný zaškolený predavač, ktorý by upozorňoval na dodržiavanie návodu na používanie a na požiadanie podával vysvetlenie, takže predaj bol vykonávaný samoobslužným spôsobom. Pri regáli s pyrotechnickými výrobkami bol v čase kontrole

umiestnený oznam: „Zákaz predaja pyrotechnických výrobkov osobám mladším ako 18 rokov. Dôrazne upozorňujeme na dodržiavanie návodu na použitie a odstránenie zlihavky uvedenom na každom pyrotechnickom výrobku. Prípadné ďalšie vysvetlenie podá pracovník v kancelárii u vedúceho“.

V čase realizácie kontrolného nákupu nebola prítomná žiadna osoba, ktorá by podala informáciu o zaobchádzaní s pyrotechnickými výrobkami a tiež pri pokladni nebola podaná žiadna informácia. Na prevádzke sa nenachádzal v čase kontroly pracovník, ktorý má potvrdenie o kvalifikácii predavača pyrotechnických predmetov.

Najvyšší súd SR nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu pokiaľ ide o namietanú nepresnosť alebo nejasnosť zakotvených pojmov a z toho plynúcu jeho interpretáciu a aplikáciu ustanovenia § 8 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch.

V danom prípade krajský súd dospel k záveru, že text tohto ustanovenia nie je možné jednoznačne vyložiť pre prípad predaja pyrotechnických výrobkov samoobslužnou formou predaja, nakoľko z ustanovenia § 8 vyhlášky nevyplýva jednoznačne povinnosť predavača pri predaji pyrotechnických výrobkov ústne upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu.

Podľa názoru krajského súdu sa žalobca mohol oprávnené domnievať, že povinnosť upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie si v danom prípade splnil tým, že pri predaji pyrotechnických výrobkov umiestnil v regáli oddelenia pyrotechniky leták s upozornením pre kupujúcich, aby dodržiavali návod na použitie a zároveň písomne upozornil kupujúcich, že v prípade záujmu o bližšie informácie, vysvetlenie zákazník dostane.

Podľa krajského súdu, z vyhlášky č. 531/1991 Zb. jednoznačne nevyplýva spôsob a forma, akým má upozorniť predavač kupujúceho na dodržanie návodu na používanie, povinnosti predávajúceho v tejto súvislosti zákonodarca neupravil jednoznačne a presne tak, aby neprichádzal do úvahy ich rôznych výklad.

Nepresnosť vo vyhláške zakotvených pojmov samotných alebo nejasnosti ich možného výkladu, podľa krajského súdu nemôže ísť na ujmu predávajúceho. Napokon krajský súd konštatoval, že uložené záväzné pokyny docielili nápravu nezákonného stavu, keď žalobca na jeho základe zabezpečil pri predaji pyrotechniky prítomnosť pracovníka s odbornou spôsobilosťou.

Vyhláška o pyrotechnických výrobkoch bola prijatá Slovenským banským úradom ako všeobecne záväzný právny predpis za účelom upravenia podrobnosti o pyrotechnických výrobkoch.

V predmetnom prípade je definícia pojmu „predavač“ pre potreby vyhlášky, obsiahnutá v § 8 ods. 2. Z kontextu tohto ustanovenia vyplýva, že to môže byť len fyzická osoba, pretože len takáto osoba môže absolvovať školenie, resp. splňa kvalifikačné predpoklady. Právnická osoba tieto podmienky môže splňať len nepriamo – prostredníctvom zodpovedných zamestnancov – fyzických osôb.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 8 vyhlášky je zrejmé, že jeho zmyslom je zabezpečiť, aby predmety, ktoré si vyžadujú zvláštne zaobchádzanie, a takým pyrotechnické výrobky nepochybne sú, boli predávané pod odborným dohľadom, ktorý za súčasných podmienok vývoja vedy a techniky vie zabezpečiť kontrola zo strany zamestnancov – predavačov, ktorý prešli špeciálnym školením. Len takýto zamestnanec, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška pri predaji pyrotechnických výrobkoch II triedy a predmetov T1.

Iba týmto spôsobom môže predávajúci zabezpečiť splnenie všeobecnej povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja výrobkov, ktorá pre neho vyplýva z ustanovenia § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a v tomto kontexte aj z ustanovenia § 9 ods. 3 vyhlášky.

Tento nedostatok nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odstrániť písomnou informáciou nachádzajúcou sa pri voľne uloženom pyrotechnickom tovare, na koho sa majú spotrebiteľa v prípade potreby, ako tomu bolo pri kontrole dňa 31.12.2004.

Z uvedených dôvodov odvolací dospel k záveru, že uloženie sankcie bolo dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj.

Je na zodpovednosti predávajúceho, akým spôsobom fyzickú prítomnosť „predavačov“ v zmysle § 8 ods. 2 vyhlášky pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami zabezpečí.»

V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd (ako súd odvolací) okrem iného uviedol: „... berúc do úvahy skutočnosť, že kontrola dodržiavania predpisov, ktoré sú prijaté za účelom eliminácie rizika poškodenia majetku a zdravia spotrebiteľov, je opodstatnená, tak isto ako aj prísne sankcie v prípade ich porušenia, odvolací súd dospel

k záveru, že pokuta vo výške 200 000 Sk je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu aj s poukazom na to, že išlo o opakované porušenie zákona zo strany žalobcu) primeraná tak z hľadiska represívneho ako aj preventívneho.

S ohľadom na horeuvedené odvolací súd uplatnil pri rozhodovaní zásadu plnej jurisdikcie a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 OSP v spojení s § 250j ods. 5 OSP s poukazom na § 250i ods. 2 OSP.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, a ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal v danej veci ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

V tejto situácii ústavný súd nemá dôvod spochybnit' právny názor najvyššieho súdu.

Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy aj v spojitosti s postupom najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 a jeho rozsudkom z 15. mája 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu tak, že v časti výroku

o výške sankcie uložil sťažovateľke pokutu v sume 200 000 Sk. Sťažovateľka poukazuje na to, že okrem prístupu k súdu sa v čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, t. j. právo na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že právo na súd, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu). Právo na prístup k súdu v podstate upravuje aj čl. 46 ods. 2 ústavy, a to ako *lex specialis* (k čl. 46 ods. 1 ústavy) pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy by v prípade sťažovateľky prichádzalo do úvahy vtedy, ak by podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, ak by najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladal vo vzťahu k sťažovateľke diskriminačne v porovnaní s ich výkladom pri iných subjektoch domáhajúcich sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľky k takej situácii nedošlo, sťažovateľka po splnení zákonných podmienok mala priznané postavenie účastníka súdneho konania a najvyšší súd o jej návrhu meritórne rozhodol, aj keď nie v súlade s jej predstavami.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na podnikanie v zmysle čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že k tomuto nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatnil svoju právomoc spôsobom, ktorý

zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v danej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc preskúmať rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť v danom prípade o jeho zmene uplatnil spôsobom upraveným príslušným hmotnoprávnym a procesnoprávnym predpisom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Z tohto dôvodu už nebolo možné rozhodovať o ďalších návrhoch na ochranu označeného základného práva sťažovateľky. Ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nemohol vyhovieť návrhu sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení spočívajúcom v odložení vykonateľnosti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 z 15. mája 2007 až do právoplatného skončenia tohto konania.

V závere je potrebné uviesť, že na základe ustanovenia § 250ja ods. 6 v spojení s § 250j ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku mala sťažovateľka právo podať proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ-o-KS 52/2006 z 15. mája 2007 dovolanie, ktoré však nevyužila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2008